

รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการ
พัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา
เขต 2

Management Model Based on the Concept of Professional Learning
Community through Joint Lesson Development to Promote the Ability to
Organize Active Learning of Teachers at Anubanchun School (Ban Bua
Sathan) under the Phayao Primary Educational Service Area Office 2

ลักษณา จันธิมา¹

Laksana Chantima

Received: August 15, 2023

Revised: September 14 2023

Accepted: September 23, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น 2) สร้างรูปแบบ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใช้วิธีการดำเนินวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สํารวจสภาพปัญหาและความต้องการของครูจำนวน 36 คน สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยใช้แบบสรุปข้อมูล แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) สร้างรูปแบบ โดยการออกแบบและยกร่างรูปแบบ ตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยใช้การ

¹ โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน); Anubanchun School (Ban Bua Sathan)

Corresponding author, e-mail: laksanachantima0903@gmail.com

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบโดยผู้เข้าร่วมวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) จำนวน 36 คน 4) ประเมินรูปแบบในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้าน ผลผลิต โดยรองผู้อำนวยการและครู จำนวน 38 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่ สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้น กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ไม่ เหมาะสมกับบริบทและสภาพปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง 2) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา บุคลากร กระบวนการ การวัดและประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ และสังเกตชั้นเรียน ขั้นประเมินและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน 3) ครูมีความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับดี และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การ ประเมินที่กำหนดไว้ และ 4) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study necessary basic information; 2) to create a model; 3) to study the results of using the model; and 4) to evaluate the management model based on the concept of a professional learning community through joint lesson development to promote the ability to organize active learning of teachers at Anubanchun School (Ban Bua Sathan) Phayao under the Phayao Primary Educational Service Area Office 2. This was a 4-step research and development method as follows: 1) to study basic information, survey the problems and needs of 36 teachers, interview 9 experts using data summaries, surveys, and semi-structured interviews; 2) to create a model by designing and drafting a model, examining the appropriateness of the format and the manual for using the format from 7 experts using expert-based seminars; 3) to study the results of using the format

by research participants, namely, teachers at Anubanchun School (Baan Bua Sathan), 36 people; 4) to evaluate the model in terms of input factors aspect, process aspect and production aspect by the deputy director and 38 teachers. Statistics used in the research were mean, standard deviation. and t-test. The results of the research found that 1) teachers teaching design of learning management which was not consistent with standard, indicators, and learning outcomes for each level. Learning management activities were not suitable for the context and conditions of actual teaching problems; 2) the developed model had 7 elements, including principles, objectives, content, personnel, processes, measurement and evaluation, success conditions. There were 4 steps of the supervision process, namely preparation, planning, practice and classroom observation, performance evaluation and reflection; 3) teachers had abilities to design active learning management and write active learning management plans, overall, it was at a good level and they had the ability to organize active learning activities and perform them correctly and appropriately. It passed the specified evaluation criteria; and 4) administrators and teachers had opinions on the model of inputs, processes and outputs, overall, at the highest level.

Keywords: Management Model, Professional Learning Community, Collaborative Lesson Development, Active Learning Management

บทนำ

ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพพลเมืองให้มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทุกด้านในระยะยาว โดยใช้การศึกษาและการเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ และนโยบายการศึกษาด้านการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ มีจุดเน้นสำคัญ คือ “ผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน (Student’s Learning Outcome)” ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จจึงเกิดจากครูได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และทักษะใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน และครูมีการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้มีคุณภาพสูง (OECD, 2021; พิณสุตา สิริธรรังศรี, 2560)

แนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 คือ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติจริง สร้างความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนในชั้นเรียน สะท้อนคิดผ่านการอ่าน การพูด การฟัง การคิด การเขียน และการแสดงความคิดเห็นขณะลงมือทำกิจกรรม ในขณะเดียวกันผู้เรียนต้องใช้กระบวนการคิดขั้นสูง คือ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ และการประเมินค่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและมีความหมาย และเกิดประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียน (Shenker, J. I., Goss, S. A. & Bernstein, D. A, 1996; Petty, G., 2004; ทิศนา ขัมมณี, 2558; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาร์ ยินดีสุข, 2561) และแนวคิดการพัฒนาครูด้วยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาร่วมกัน (Lesson Study) เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครู คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของครู ผู้บริหาร นักการศึกษาหรือนักวิชาการสู่การปฏิบัติการสอนของครู มีกระบวนการสำคัญ คือ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) การปฏิบัติการสอน สังเกตการเรียนรู้ของนักเรียน (Do) และการประเมินผลสะท้อนผลการสอน (See) โดยสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเพื่อออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน และการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างต่อเนื่อง (มนสิข สิริสมบุญ, 2563)

การสำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) พบจุดที่ควรพัฒนาอันเนื่องมาจากครูผู้สอนยังไม่เข้าใจการออกแบบและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเนื้อหาและกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่าน ๆ มา จึงไม่ครอบคลุมและไม่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน ไม่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาเพราะยึดตามเอกสารมากเกินไป ตลอดจนไม่สอดคล้องกับหลักสูตร จึงส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้ไม่ครบหรือไม่ตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัด นอกจากนี้ยังพบว่าครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะด้านการจัดการเรียนและประเมินผลของการเรียนรู้แบบเชิงรุก มีวิธีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับความต้องการหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้วัดและประเมินผลผู้เรียนได้ไม่ครอบคลุม ไม่ตรงจุดประสงค์ที่ต้องการวัดและเนื้อหาในบทเรียน ไม่ครอบคลุมตามตัวชี้วัดและอิงตามมาตรฐานโรงเรียน จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ครูได้เสนอความต้องการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในโรงเรียน คือ ความต้องการให้โรงเรียนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมพัฒนา

ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้ครูมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในด้านการออกแบบและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีเทคนิคกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถความสนใจของผู้เรียน (โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน), 2563)

จากสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นของครู แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมกันและการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน รวมทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ความสำคัญกับการร่วมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) ทั้งด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและเป็นรูปธรรม และเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนและสถานศึกษาอื่น ๆ ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่เน้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน และส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพมากขึ้น สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ และได้รับการยอมรับจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานทางการศึกษา เครือข่ายการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยศึกษาโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) จำนวน 36 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสรุปข้อมูล แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ โดยนำข้อมูลที่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาออกแบบและยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จากนั้นตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษาซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา เป็นผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศการศึกษา จำนวน 1 คน ทั้งหมดได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จากนั้นทดลองนำร่องโดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) จำนวน 5

คน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ ปรับปรุงรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยเลือกใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวอนุกรม และนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เข้าร่วมวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) จำนวน 36 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อประเมินความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน จำนวน 3 ฉบับ แต่ละฉบับมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ฉบับที่ 1 เท่ากับ 0.99 ฉบับที่ 2 เท่ากับ 0.99 และฉบับที่ 3 เท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล และ t-test

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ รองผู้อำนวยการ จำนวน 2 คน และครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) จำนวน 36 คน รวมจำนวน 38 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน มีค่า IOC เท่ากับ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

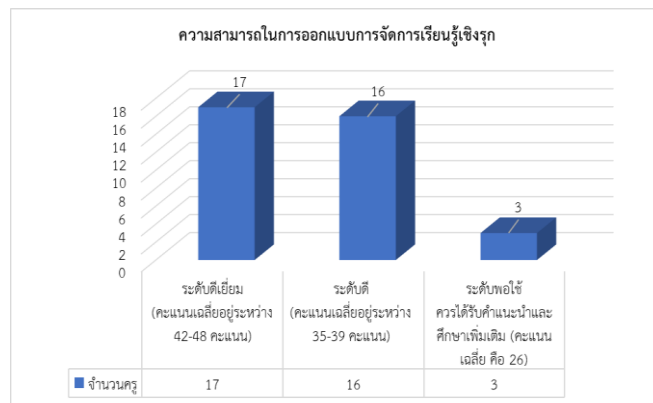
1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น พบว่า 1) สภาพปัญหา พบว่า ครูผู้สอนไม่เข้าใจการออกแบบและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และผลการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้น กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง และครูส่วนใหญ่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามหนังสือของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ จึงไม่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย 2) ความต้องการของครู คือ ต้องการมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงด้านการออกแบบและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เทคนิคกระบวนการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อจะได้จัดเนื้อหาและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยอิงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด โดยโรงเรียนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครู และมีการนิเทศติดตามตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และให้คำชี้แนะอย่างถูกต้อง 3) แนวทางการบริหารจัดการ โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมมือ และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกัน เพื่อปรับปรุงการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคการสอน กลยุทธ์ของครูผู้สอน ให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของกระบวนการสอนและการแก้ไขบทเรียนร่วมกัน เพื่อการพัฒนาทักษะของนักเรียนของครู ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยคณะกรรมการนิเทศ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้เชี่ยวชาญ ครูฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และผู้รับการนิเทศ และควรสร้างความตระหนักและความร่วมมือร่วมใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการปฏิบัติการณ์อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสร้างรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา บุคลากร กระบวนการ การวัดและประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมการ 2) ขั้นตอนวางแผนออกแบบการจัด การเรียนรู้ 3) ขั้นตอนจัดการเรียนรู้และการสังเกตชั้นเรียน 4) ขั้นตอนประเมินและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยรวมรูปแบบและคู่มือการใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

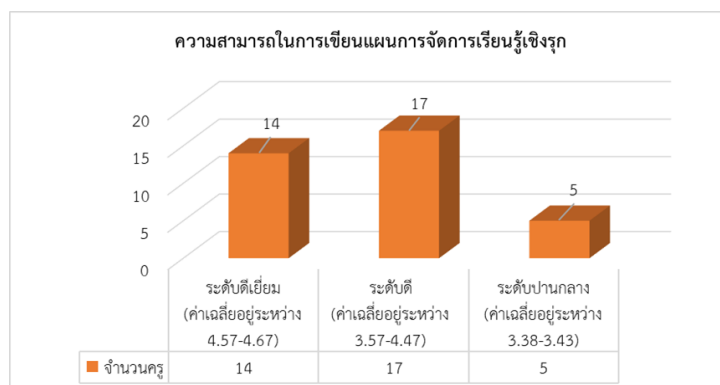
3. ผลการใช้รูปแบบ พบว่า

3.1 ครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับดี (คะแนนเฉลี่ย 40 คะแนน) เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเป็นรายบุคคลจากผลการประเมินของผู้นิเทศ พบว่า ครูมีความสามารถในระดับดีเยี่ยมจำนวน 17 คน (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 42-48 คะแนน) ครูมีความสามารถในระดับดี จำนวน 16 คน (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 35-39 คะแนน) รวมจำนวน 33 คน ซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 หรือ 35 คะแนนขึ้นไป และครูมีความสามารถในระดับพอใช้ ควรได้รับคำแนะนำและศึกษาเพิ่มเติม จำนวน 3 คน (คะแนนเฉลี่ย คือ 26) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ แสดงตามภาพดังนี้

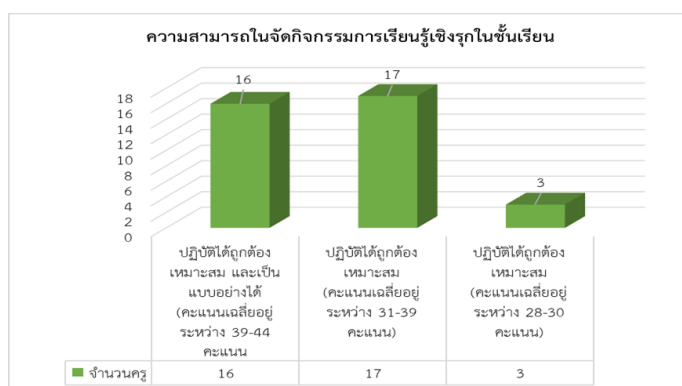
ภาพที่ 1 สรุปความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน)

3.2 ครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.26$, S.D. 0.07) เมื่อพิจารณาผลการประเมินโดยรวมเป็นรายบุคคลจากผลการประเมินของผู้นิเทศ พบว่า ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับดีเยี่ยม จำนวน 16 คน (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.57-4.67) ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับดี จำนวน 17 คน (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.57-4.47) รวมจำนวน 33 คน ซึ่งผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปหรือค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป และครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับปานกลาง จำนวน 5 คน (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.38-3.43) ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ แสดงตามภาพดังนี้

ภาพที่ 2 สรุปความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน)

3.3 ครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม (คะแนนเฉลี่ย 37 คะแนน) เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเป็นรายบุคคลจากผลการประเมินของผู้นิเทศ พบว่า ครูสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม และเป็นแบบอย่างได้ จำนวน 16 คน (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 39-44 คะแนน) และครูสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม จำนวน 17 คน (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 31-39 คะแนน) รวมจำนวน 33 ซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 หรือ 31 คะแนนขึ้นไป และมีครูสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม จำนวน 3 คน (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 29-30 คะแนน) แต่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และมีครูสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม จำนวน 3 คน (คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 29-30 คะแนน) แต่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ แสดงตามภาพดังนี้

ภาพที่ 3 ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการ และครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านผลผลิต และด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า มีความคิดเห็นในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) ทำให้ทราบว่าครูผู้สอนไม่เข้าใจการออกแบบการเขียนแผนการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกและเทคนิคกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี (2560) ที่รายงานสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู พบว่า ครูยังสอนแบบเดิมหรือมีความพยายามใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก แต่ทำได้ไม่เต็มที่เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเลือกวิธีการวัดและประเมินผลไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพจริงทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาคูด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกันที่เป็นนวัตกรรมการพัฒนาคูอย่างต่อเนื่องในบริบทของการทำงานจริง โดยความร่วมมือกับเพื่อนครูในการปรับปรุงและพัฒนาวิชาชีพผ่านการสังเกตชั้นเรียน การชี้แนะและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมุ่งเป้าหมายที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ครูได้แผนการสอนที่สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Stigler, J. & Hiebert, J., 1999; ไมตรี อินทรประสิทธิ์, 2547; ชาริณี ตริวรวิญญู, 2557; บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2559) แนวทางการบริหารจัดการ คือ การพัฒนาบทเรียนร่วมกันจำเป็นต้องมีการนิเทศติดตามโดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมมือกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและสะท้อนผลของการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนและการปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการสอนเทคนิคการสอน กลยุทธ์ของครูผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานของกระบวนการสอนและการแก้ไขบทเรียนร่วมกัน เพื่อการพัฒนาทักษะของนักเรียนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารสถานศึกษาที่ถือว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาครูด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการทำบทเรียนร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อร่วมกันปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยการกำหนดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กำหนดเป้าหมาย ปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ (DuFour, R, 2004)

2. จากผลการสร้างรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา บุคลากร กระบวนการ การวัดและประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้น

เตรียมการ 2) ขั้นตอนวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ขั้นตอนจัดการเรียนรู้และการสังเกตชั้นเรียน 4) ขั้นตอนประเมินและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยรวมรูปแบบและคู่มือการใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาซึ่งให้ความสำคัญกับการร่วมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนเป็นภาระงานที่สำคัญจำเป็นในการพัฒนาความชำนาญและความเชี่ยวชาญของการปฏิบัติงานทางวิชาชีพของครูที่มีคุณภาพทุกคน จึงได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพให้แก่ครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิต ฉายะสฤติย์ (2563) ที่พบว่า การส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและการแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูทุกคนในโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) และผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่เป็นวิทยากรให้ความรู้และร่วมให้คำแนะนำ คำปรึกษา คำชี้แนะในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน นอกจากนี้ในการพัฒนารูปแบบได้นำหลักการบริหารสถานศึกษา หลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และหลักการพัฒนาบทเรียนร่วมกันมาใช้ในการพัฒนาครู ทำให้การพัฒนาครูเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทุกคนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียน และครูนำข้อเสนอแนะมาใช้ในการปรับปรุงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของตนเองทำให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะการสอนจากการจัดการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มุ่งเน้นการมีวัฒนธรรมแห่งความร่วมมือรวมพลัง ทำงานร่วมกัน และรับผิดชอบผู้เรียน โดยเปิดชั้นเรียนเป็นพื้นที่ส่วนรวมให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน ให้ผลป้อนกลับ สะท้อนคิดผ่านการสังเกตชั้นเรียน นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาวิชาชีพครู (DuFour, R, 2004; ซาโต มานานู, 2559; DuFour, R. & Eaker, R., 2008)

3. จากผลการใช้รูปแบบ พบว่า 1) ครูมีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับดี 2) ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับดี และ 3) ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ในการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติจริง จำเป็นต้องสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ความเข้าใจ และกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในบริบทของการทำงานจริงเพื่อให้ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศมีความเข้าใจตรงกัน และในขั้นเตรียมการจำเป็นต้องอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาความสามารถโดยการฝึก

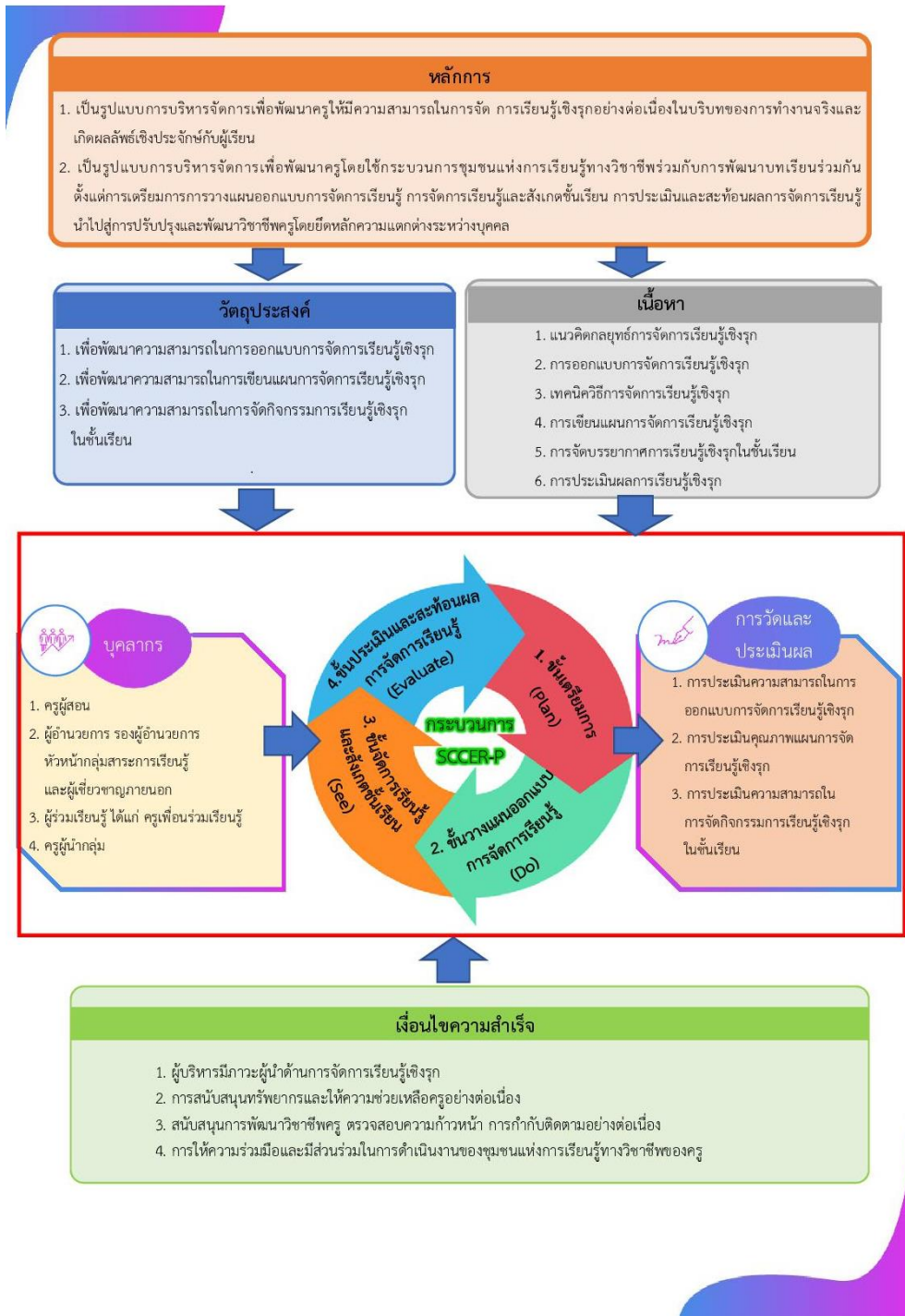
ปฏิบัติจริงในด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ครูได้เห็นกระบวนการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาร่วมกัน และกระบวนการตามรูปแบบ และในขั้นวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะเชิงบวก เพื่อกำหนดเป้าหมาย ข้อตกลง วิธีการ และแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ขั้นจัดการเรียนรู้และการสังเกตชั้นเรียนเป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียน มีสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และชั้นประเมินและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ชัดเจน เพื่อนำผลสะท้อนจากการปฏิบัติมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเผยแพร่ผลการดำเนินงานและแนวปฏิบัติที่ดีสู่เพื่อนครู และภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและหลักการพัฒนาร่วมกันของซาริณี ตริวรัญญ (2557) ที่ระบุว่า การพัฒนาร่วมกันมีหลักการสำคัญ คือ การทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง เป็นการทำงานอย่างร่วมมือรวมพลังของครูและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกัน มีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน มีความรับผิดชอบและมีความเป็นเจ้าของร่วมกันในผลงานที่เกิดขึ้นโดยเกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและเกิดสิ่งที่มีคุณค่าขึ้น สังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงการเรียนรู้และการคิดของผู้เรียนโดยตรงในชั้นเรียน การให้ผลสะท้อนและการอภิปรายผลการปฏิบัติงานภายหลังการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขบทเรียน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (นฤมล อินทร์ประสิทธิ์, 2552)

4. จากผลการประเมินรูปแบบตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการ และครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะกระบวนการพัฒนาร่วมกัน เป็นกระบวนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ในด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) ได้สำรวจความพร้อมและการให้ความร่วมมือของผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ และได้เชิญวิทยากรภายนอกซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนมาให้ความรู้และทักษะปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นอกจากนี้ ได้สร้างความเข้าใจและชี้แจงให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนทราบถึงกระบวนการและวิธีการ และประโยชน์ที่จะได้รับการนิเทศโดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิง

รูกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 และในระหว่างการพัฒนาครูตามกระบวนการของรูปแบบ ได้มีการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้และดำเนินการจัดการเรียนรู้และการสังเกตชั้นเรียนอย่างเป็นขั้นตอนตามแผนการบริหารจัดการที่ได้กำหนดไว้ และได้ส่งเสริมให้ครูเปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็น การวิพากษ์และชี้แนะการสอนงานในหน้าที่จากเพื่อนครูและผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อมูลจากการสะท้อนคิดของเพื่อนครูและผู้เชี่ยวชาญสำหรับนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ และในระหว่างการทำงานผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนทรัพยากรและให้ความช่วยเหลือครูอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ทำให้ครูมีผลงานหรือชิ้นงานสามารถเผยแพร่สู่สาธารณชนได้ และภายหลังการใช้รูปแบบดังกล่าว พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น มีแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีคุณภาพ และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 ที่ได้กำหนดไว้ จึงทำให้ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนาฏ จันทร และสมาน อัครภูมิ (2558) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่องในบริบทของการทำงานจริงและเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์กับผู้เรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ตั้งแต่การเตรียมการ การวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้และสังเกตชั้นเรียน การประเมินและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาวิชาชีพครูโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล รายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุล (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

จากภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา บุคลากร กระบวนการ การวัดและประเมินผล เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีกระบวนการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ขั้นจัดการเรียนรู้และการสังเกตชั้นเรียน 4) ขั้นประเมินและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถชี้แนะและส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียนได้

2. สามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไปใช้สร้างเครือข่ายและขยายผลการใช้ไปยังโรงเรียนอื่น รวมทั้งผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครูแกนนำ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกต่อไป

3. ควรศึกษาผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลสำเร็จที่เกิดขึ้นกับครูและผู้เรียนจากการใช้รูปแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- โรงเรียนอนุบาลจุน (บ้านบัวสถาน). (2563). *สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน*. (อัคราเนนา) โสภิต ฉายะสถิตย์. (2563). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย. *วารสารสหศาสตร์*, 20(2), 33-43.

- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2547). การสอนโดยใช้วิธีการแบบเปิดในชั้นเรียนคณิตศาสตร์ของญี่ปุ่น. *KKU Journal of Mathematics Education*, 1(1), 5-6.
- ชาริณี ตริวรัญญ. (2557). การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study): ทางเลือกใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (ฉบับปรับปรุง 2557). เข้าถึงได้จาก <https://english.prc.ac.th/document/teacher/curriculum/4c5991e59785af35dc4cb3f2de80863ce8fd1307.pdf>
- ซาโต มานาบุ. (2559). การปฏิรูปโรงเรียน แนวความคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” กับการนำทฤษฎีมาปฏิบัติจริง. แปลโดย กุลกัลยา ภูสิงห์. กรุงเทพฯ : ปีโก (ไทยแลนด์).
- ทิตนา แคมมณี. (2558). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธา.
- นฤมล อินทร์ประสิทธิ์. (2552). การศึกษาชั้นเรียน: นวัตกรรมเพื่อการปฏิรูปครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 32(2), 12-2.
- นุชนาฏ จันทร และสมาน อัสวภูมิ. (2558). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่าย. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 5(2), 185-192.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ทริปปัลด เอ็ดดูเคชั่น.
- พินสุตา สิริธรรศรี. (2560). ความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมของครู. ใน *ความเป็นครูและการพัฒนาครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนสิข สิริธสมบุญ. (2563). เอกสารประกอบการสอน กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3/ว21 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยศึกษานิเทศก์*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.

- สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี. (2560). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้*. (ปริญญาานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- DuFour, R. & Eaker, R. (2008). *Revisiting professional Learning Communities at Work*. Bloomington, IN : Solution Tree.
- DuFour, R. (2004). What is a professional learning community?. *Educational Leadership*, 61(8), 6-11.
- OECD. (2021). *Teacher professional development*. Retrieved from <https://gpseducation.oecd.org/revieweducationpolicies/#!node=41732&filter=all>
- Petty, G. (2004). *Active learning work: the evidence*. Retrieved from <http://www.geoffpetty.com>.
- Shenker, J. I., Goss, S. A. & Bernstein, D. A. (1996). *Instructor's resource manual for psychology: implementing active learning in classroom*. Boston : Houghton-Mifflin.
- Stigler, J. & Hiebert, J. (1999). *The teaching gap: best ideas from the world's teachers for improving education in the classroom*. New York : the free.